

Nr 74.

Av herr **Wawrinsky m. fl.**, *i anledning av Kungl. Maj:ts förslag i statsverkspropositionen till löneroglering för medicinalstyrelsen.*

I det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget angående omorganisation och löneroglering av medicinalstyrelsen äro medicinalrådens löneförmåner upptagna till den för tredje gradens tjänstemän inom centralt ämbetsverk fastställda avlöningen 8,100 kronor med ett ålderstillägg av 600 kronor efter 5 år. Departementschefen medger dock, att goda skäl här tala för en avlöning utöver den vanliga typen. Den öfvervägande majoriteten i den år 1908 tillsatta omorganisationskommittén föreslog också på anförda grunder (refererade uti statsverkspropositionen 6:te huvudtiteln, sid. 123—125) att medicinalråden å läkarbyråerna skulle erhålla en avlöning av 9,400 kronor med ett ålderstillägg efter 5 år å 600 kronor, så att avlöningen med detta komme att uppgå till 10,000 kronor om året. De i september 1913 för vidare utredning av denna omorganisations- och lönerogleringsfråga tillkallade sakkunnige hava också medgivit, att omständigheter synas tala för att avlöningen i avseende å medicinalråden måhända borde mätas efter andra grunder än beträffande rent administrativa tjänstemän i byråchefegrad. Majoriteten utav dem har dock ej tilltrött sig att föreslå högre avlöning än enligt normalstaten för medicinalråden. En av dessa sakkunnige är emellertid reservant på denna punkt, nämligen generaldirektör Buhre, som för samtliga medicinalråd, även det å veterinärbyrån, förordat samma avlöningsförmåner som de ovannämnda av 1908 års organisationskommitté för medicinalråden å läkarbyråerna föreslagna. Till stöd för denna sin ståndpunkt har han anført bland annat följande:

»Vad som i betänkandet (nämligen de sakkunniges) säges om de kvalifikationer generaldirektören bör äga, gäller även medicinalstyrelsens övriga ledamöter. Av dem fordras nämligen icke blott grundlig vetenskaplig bildning och omfattande praktisk erfarenhet utan även fallenhet för och vana vid administrativa värv.

De läkare, som fylla dessa anspråk och som således böra ifrågakomma vid tillsättandet av medicinalrådsbefattning, kunna emellertid nästan undantagslöst — av sina innehavande befattningar och med dessa följande uppdrag jämte enskild praktik — påräkna betydligt större inkomster, än som enligt förslaget skulle tillerkännas medicinalstyrelsens ledamöter.

Helt visst kommer därför flertalet av de läkare, som vid uppkommen ledighet erbjudas anställning i medicinalstyrelsen, att avböja detta med hänvisning till de knappa löneförmånerna och till det kända förhållandet, att medicinalrådets arbetsböda är synnerligen tryckande.

Pensionen är ju visserligen eftersträvansvärd, dock är den icke så stor, att den i och för sig kan innebära någon särskild lockelse, vartill kommer, att tjänsteläkare redan på grund av sina innehavande befattningar äga rätt till pension.

Jag kan slutligen icke finna den uppfattning riktig, som i allt vill jämställa medicinalråden med övriga byråchefer i administrativa verk. Skillnaden är tvärtom enligt min mening betydande. En byråchef, som är jurist, har nämligen vanligen hela sin tjänstetid tillhört verket och erhållit all sin utkomst av staten. En rådsplats har för honom oftast varit icke blott den högsta utan även den mest inkomstbringande befattning, han tänkt sig kunna uppnå. Till medicinalråd måste däremot tagas fackmän, som dittills utövat fri och oberoende verksamhet och som nu skola övergiva denna och ställa sina specialinsikter till förfogande och påtaga sig ökat arbete för en lön, som svårigen kan anses motsvara deras kompetens och i allt fall icke de förvärvsutsikter de eljest hava.

Jag anser det därför vara av yttersta vikt med hänsyn såväl till en god organisation av ämbetsverket som — och icke minst — till det allmännas intresse av medicinalärendenas sakkunniga och upplysta behandling, att medicinalrådets lönesatser höjas, så att fullt kompetenta läkare kunna förvärvas till dessa maktpåliggande ämbeten, det vill säga åtminstone till de belopp, som av organisationskommittén på sin tid föreslogos.»

Undertecknade, som till fullo ansluta oss till här uttalade uppfattning och som därför också hysa farhåga för att de lönesatser, som av Kungl. Maj:t föreslagits för medicinalråden, skola visa sig alltför låga, så att

det för framtiden icke skall bli möjligt att få dessa viktiga ämbeten besatta med fullt lämpliga och för sina uppgifter tillräckligt kvalificerade personer, vilja fördenskull hemställa,

att riksdagen ville besluta sådan ändring uti Kungl. Maj:ts förslag till löne reglering för medicinalstyrelsen, att avlöningen för medicinalråden bestämmes till 9,400 kronor med ett ålderstillägg efter 5 år å 600 kronor och att följaktligen den ordinarie utgiftsstaten för verket höjes till 191,500 kronor.

Stockholm den 27 maj 1914.

R. A. Wawrinsky. E. F. Hellberg. Conrad Vahlquist.
